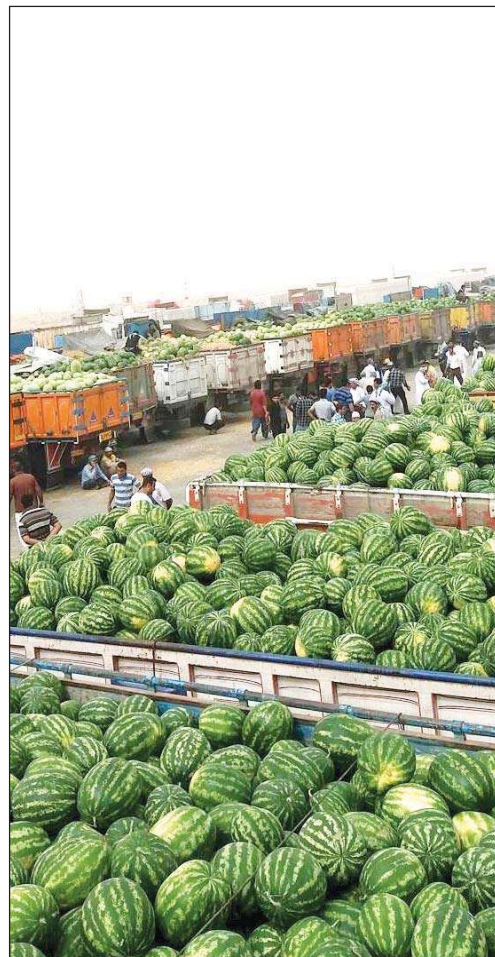

در منطقه جنوب استان کرمان به‌طور متوسط سالانه در حدود ۴/۵ میلیون تن محصولات زراعی و باغی تولید می‌شود که از این مقدار، ۸۰۰ تا یک‌میلیون تن آن، انواع سبزی و صیفی‌جات را شامل می‌شود. این میزان تولید که از نظر کارشناسان قابلیت افزایش دو برابری دارد، جنوب استان کرمان را یکی از بازیگران مهم این عرصه در کشور و منطقه کرده است، اما برخلاف این قابلیت، فاقد یک پایانه مجهز و مدرن صادراتی میوه، سبزی و صیفی‌جات است که احداث آن یکی از مطالبات مهم و تاریخی فعالان اقتصادی جنوب می‌باشد. احداث پایانه صادراتی نقش بسزایی در رونق تولید و صادرات محصولات گلخانه‌ای، زراعی و باغی خواهد داشت. هیئت‌وزیران با اختصاص دو میلیارد ریال، احداث پایانه را با مشارکت بخش غیردولتی تصویب نمود و پس از آن اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان سرمایه‌گذاری و اجرای طرح احداث پایانه را به شرکت «آرا» پیشنهاد نمود که در حال اجرا است. شرکت پایانه صادراتی گلشن آرای ارم در سال ۱۳۹۲ به ثبت رسیده و جواز تأسیس صنعتی آن در سال ۱۳۹۳ صادر شده است. طرح احداث پایانه ۸۴ درصد پیشرفت فیزیکی داشته و به ۵۷ درصد پیشرفت هزینه‌ای دست یافته است. مدیریت شرکت پایانه صادراتی گلشن آرای ارم در گفت‌وگو با سپهر اقتصاد کرمان به مسائل و محدودیت‌هایی که موجب طولانی شدن اجرای طرح شده نیز پرداخته است. دعوت می‌شود مشروح گفت‌وگو را مطالعه نمایید.

گفت‌وگو با مدیریت شرکت پایانه صادراتی گلشن آرای ارم

پایانه صادراتی منطقه جنوب استان کرمان

بسته‌بندی، نگهداری و هماهنگی حمل به بازارهای صادراتی و داخلی را با ظرفیت تولید ۶۷،۲۰۰ تن محصول در سال فراهم خواهد آورد. همچنین احداث یک واحد سردخانه بالای صفر با ظرفیت ۲۰،۰۰۰ تن در محدوده اجرای طرح قرار دارد که برای نگهداری موقت محصولات مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

در فازهای بعدی، سرمایه‌گذاری به منظور افزایش ظرفیت تولیدی طرح، ورود به مدیریت کشت و تأسیس مراکز کوچک جمع‌آوری میوه و صیفی‌جات و توسعه زنجیره ارزش

◆ لطفاً ابتدا در مورد هدف از تأسیس شرکت پایانه صادراتی و مشخصات آن شامل تاریخ تأسیس، نوع شرکت، موضوع فعالیت سهامداران و سرمایه توضیح بفرمایید؟
طرح پیش رو در زمره صنایع تبدیلی بخش کشاورزی قرار دارد و در فاز اول مشتمل بر سرمایه‌گذاری برای احداث یک پایانه صادراتی میوه و صیفی‌جات برای منطقه جنوب استان کرمان در شهر جیرفت می‌باشد. پایانه موردنظر امکان دریافت و جمع‌آوری میوه و صیفی‌جات، انجام فرایند میکروب‌زدایی و شستشو، واکس زنی، درجه‌بندی و سورت،

در صنایع بالادستی و پایین‌دستی نیز مد نظر قرار دارد. شایان ذکر است که کلیه سهامداران پایانه از بخش خصوصی می‌باشند و در حدود ۲۰ درصد از سرمایه‌گذاری شرکت پایانه صادراتی گلشن آرم با استفاده از منابع خارجی صورت پذیرفته است که مربوط به سهامدار عمانی شرکت می‌باشد.

یکی از اهداف اصلی، تکمیل زنجیره ارزش محصولات گلخانه‌ای و افزایش توان چانه‌زنی تولیدکنندگان و همچنین ایجاد اطمینان در آنان به لحاظ بازار و پشتیبانی‌های فنی و لجستیکی است.

♦♦ در خصوص تاریخ صدور پروانه ساخت و مشخصات پروژه پایانه صادراتی منطقه جنوب شرق استان کرمان، حوزه جغرافیایی پایانه، توجیه اقتصادی، مرجع تصویب‌کننده و پیشرفت فیزیکی طرح به‌طور مشروح توضیح دهید.

منطقه جنوب استان کرمان بر اساس آمار غیررسمی به‌طور متوسط سالانه در حدود ۴/۵ میلیون تن محصولات زراعی و باغی تولید می‌کند که از این میزان بین ۸۰۰ هزار تا یک میلیون تن شامل انواع سبزی و صیفی‌جات است. تولید مذکور، جنوب استان کرمان را یکی از بازیگران مهم این عرصه در کشور و حتی منطقه کرده است و از نظر کارشناسان قابلیت افزایش تولید تا میزان دو برابر وجود دارد. علی‌رغم این قابلیت‌ها جنوب استان فاقد پایانه مجهز و مدرن صادراتی، میوه، سبزی و صیفی‌جات است، با این همه باغداران و گلخانه داران منطقه بازارهای مهم صادراتی را در کشورهای عراق و روسیه به دست آورده‌اند. به این ترتیب یکی از مطالبات مهم و تاریخی فعالان اقتصادی جنوب استان کرمان احداث پایانه صادراتی مذکور می‌باشد که نقش مهم و بسزایی در رونق امر تولید و صادرات محصولات گلخانه‌ای، زراعی و باغی خواهد داشت. سرانجام هیئت‌وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۰۲/۱۴ که در مرکز استان تشکیل شد، اختصاص مبلغ دو میلیارد ریال از محل جویز و مشوق‌های صادراتی (توسط سازمان توسعه تجارت ایران) جهت احداث و تکمیل پایانه صادراتی استان را با مشارکت بخش غیردولتی تصویب نمود. متعاقباً تولید کار به اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی استان کرمان محول گردید و اتاق نیز این مهم را به شرکت «آرا» پیشنهاد کرد و شرکت بنا به مسئولیت اجتماعی خود سرمایه‌گذاری و اجرای آن را پذیرفت.

برای تشکیل ساختار حقوقی شرکت، طرح و بهره‌گیری از امکانات بخش خصوصی فراخوانی از طرف اتاق انجام شد که تنها یک نفر اعلام آمادگی برای شراکت کرد. نظر

به ماهیت کار و همچنین اهمیت حضور بخش خصوصی فعال در منطقه شرکت آرا مذاکرات فشرده و متعددی را با گلخانه داران جنوب استان صورت داد و موفق شد سه نفر از بزرگان کار را حاضر به مشارکت نماید. در کنار این اقدام شریکی عمانی که حضوری پرسابقه در بازار منطقه دارد نیز به جمع سرمایه‌گذاران پیوست. بدین ترتیب در تاریخ ۹۲/۰۸/۲۷ شرکت پایانه صادراتی گلشن آرم در اداره ثبت شرکت‌های استان کرمان به ثبت رسید. جواز تأسیس صنعتی شرکت نیز به شماره ۹۳/۴۱۵۳۲ در تاریخ ۱۳۹۳/۰۷/۲۳ صادر شده است. در حال حاضر طرح به ۸۴ درصد پیشرفت فیزیکی و ۵۷ درصد پیشرفت هزینه‌ای دست یافته است.

علی‌رغم این

قابلیت‌ها جنوب

استان فاقد

پایانه مجهز و

مدرن صادراتی،

میوه، سبزی

و صیفی‌جات

است، با این

همه باغداران

و گلخانه داران

منطقه بازارهای

مهم صادراتی

را در کشورهای

عراق و روسیه به

دست آورده‌اند.

به این ترتیب یکی

از مطالبات مهم

و تاریخی فعالان

اقتصادی جنوب

استان کرمان

احداث پایانه

صادراتی مذکور

می‌باشد که نقش

مهم و بسزایی

در رونق امر

تولید و صادرات

محصولات

گلخانه‌ای، زراعی

و باغی خواهد

داشت.

♦♦ دولت در اجرای این طرح چه نقشی بر عهده دارد و در

جهت ارزیابی آن چه اقداماتی انجام داده است؟

در خصوص نقش نهادهای دولتی در اجرای طرح می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

بخش ثابت- ارزی: تسهیلات مصوب از منابع ارزی صندوق توسعه ملی با عاملیت بانک توسعه تعاون به مبلغ ۲,۱۶۲,۸۳۲ دلار می‌باشد که مبلغ ۱,۴۴۶,۵۵۵ دلار آن بابت تأمین تجهیزات خارجی دریافت شده است. تجهیزات درجه‌بندی توسط سازندگان مربوطه ساخته شده و پس از حمل و ترخیص به سایت پروژه حمل شده‌اند و ۱۴۹,۷۸۵ دلار نیز پس از اتمام نصب و راه‌اندازی ماشین‌آلات به سازنده پرداخت خواهد شد. لازم به ذکر است به علت محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها، امکان استفاده از باقی‌مانده تسهیلات مصوب پروژه فراهم نبوده و با هماهنگی بانک عامل و با اخذ مجوز از وزارت صنعت معدن و تجارت، از مانده تسهیلات انصراف داده شده است. گفتنی است در حال حاضر مراحل اصلاح مبلغ مصوب اولیه در صندوق توسعه ملی در دست اقدام می‌باشد.

بخش ثابت-ریالی: در سال ۱۳۹۸ در بخش ریالی نیز پایانه نائل به دریافت مصوبه استانی تسهیلات به مبلغ ۹۰ میلیارد ریال، باز هم با عاملیت بانک توسعه تعاون گردید. گفتنی است پرونده کلیه مراحل کارشناسی تسهیلات توسط بانک عامل صورت پذیرفته است، اما اعطای تسهیلات منوط به حصول نتیجه از صندوق توسعه ملی در خصوص موارد تمديد دوران مشارکت مدنی تسهیلات ارزی و نیز اصلاح مصوبه ارزی شده است.

♦♦ به نظر شما شیوه‌های مناسب تقویت شرکت در

ایجاد و توسعه پایانه‌های صادراتی و استفاده بهینه از

کلیه طرح‌های جاری سرمایه‌گذاری کشور را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده و زمان بهره‌برداری از این طرح‌ها را دچار تطویل‌های زمانی نموده است. بدیهی است که پروژه پایانه صادراتی گلشن آرای ارم نیز از این قاعده مستثنی نبوده و فرایند اجرایی پروژه را در مقاطعی دچار مسائل و مشکلات زمان‌بر و هزینه‌بر کرده است. در چنین شرایطی رویه‌های به ظاهر عادی در برخی مراجع دولتی، به وقت عمل تبدیل به معضلات لاینحل می‌گردند؛ برای مثال می‌توان به درخواست تأمین مالی بخش ثابت ریالی این شرکت اشاره نمود که علی‌رغم اخذ سه مصوبه دولتی طی سه سال متوالی ۹۶، ۹۷ و ۹۸، هنوز پرونده این شرکت در شبکه، منتج به اخذ مصوبه نگردیده است و در چرخه به ظاهر بی‌پایانی گرفتار آمده است؛ و با طولانی شدن فرسایشی فرایند ترخیص ماشین‌آلات از گمرک و نیز تحمیل هزینه‌های چشمگیر و ناخواسته به علت مشکلات ناشی از بحران‌های ارزی و به تبع آن صدور بخشنامه‌ها و قوانین پرشمار ثانویه در جهت کنترل سوءاستفاده‌های احتمالی که به خودی خود موجب طولانی شدن فرایندهای عادی گمرکی گردید، اما معطلی یک‌ساله ماشین‌آلات خط تولید پایانه در گمرک و تحمیل استرداد دو دستگاه لیفتراک فوق‌العاده با کیفیت به مبدأ، مسائلی نیستند که بتوان به سادگی از کنارشان عبور کرد.

اما به دور از انصاف است که از همکاری و دلسوزی بی‌مضای مقامات استان چه در مجموعه اداره صنایع و چه در شعب کرمان و جیرفت بانک توسعه تعاون سخنی به میان نیاید و قدردان زحمات این بزرگواران نبود. در همه احوالات فوق، مجموعه اتاق بازرگانی همواره با رویکردی مجدانه، در جهت کمک به پایانه قدم برداشته است.

◆ **انتظارات و پیشنهادهای شما در تقویت و حمایت از شرکت و طرح ایجاد و توسعه پایانه و پروژه‌های مربوطه چیست؟**

- تسهیل فرایند تأمین مالی و اخذ تسهیلات بلندمدت ریالی که در حال حاضر در اداره اعتبارات بانک توسعه تعاون در انتظار تعیین تکلیف و کارسازی است،
- اخذ حمایت سازمان‌های ذی‌ربط به منظور کمک به ثبت شرکت به عنوان پایانه صادراتی جهت حصول امکان بهره‌مند شدن منطقه از مزایای پایانه‌های صادراتی از قبیل امکان استقرار گمرک، بانک، استاندارد، قرنطینه، شرکت‌های حمل‌ونقل، اتاق‌های بازرگانی، شرکت‌های بیمه و ... در محل پروژه. ◆◆

منابع در این جهت چیست؟

نظر به این‌که در نظر است اجرای طرح تا اوایل سال ۱۴۰۰ به انجام برسد لذا پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:
- حمایت و پشتیبانی سهامداران، خصوصاً سهامدار خارجی در جهت ورود به بازارهای صادراتی و ارتباط با کانال‌های توزیع محصول در بازارهای مقصد،
- تلاش در جهت جذب سهامدار جدید در راستای توسعه بازار صادراتی و تسهیل ورود در بازارهای هدف که مهم‌ترین و بزرگ‌ترین آن‌ها کشور روسیه می‌باشد و همچنین به منظور تأمین منابع ریالی موردنیاز جهت تکمیل فعالیت‌های اجرایی پروژه،
- مذاکره با بانک‌ها و نهادهای مالی مرتبط به منظور تأمین سرمایه در گردش موردنیاز طرح جهت خرید مواد اولیه،
- تداوم حمایت ارگان‌های مسئول جنوب استان در جهت تسهیل اخذ تسهیلات موردنیاز و نیز پیشبرد امور اداری مرتبط.

◆ **در مورد موانع فرا راه اجرای طرح به‌ویژه مشکلاتی که سبب هزینه‌های اضافی و غیرضروری گردیده است، توضیح دهید.**

- علی‌رغم تکمیل سهم سرمایه‌گذاری سهامداران در موعد زمانی مقرر، تطویل زمانی در دریافت و کارسازی تسهیلات ارزی موجب طولانی‌تر شدن فرایند اجرایی پایانه شده است. گفتنی است تسهیلات ریالی مصوب نیز از این قاعده مستثنی نبوده، چنان‌که تا تاریخ این گزارش هنوز اعطایی صورت نپذیرفته است. بدیهی است موارد فوق، به خودی خود موجب عدم امکان تطابق برنامه‌ریزی و اجزای فعالیت‌های پیمانکاری گردیده است،
- شرایط خاص و دشوار کاری در منطقه جیرفت طی فصول خردادماه تا مهرماه، به علاوه دشواری یافتن پیمانکاران توانا و نیز عدم ایفای مناسب تعهدات از جانب پیمانکاران به دلیل مسائل ناشی از صلاحیت فنی و افزایش نرخ ارز و زیان ده شدن قراردادهای آنان،
- افزایش مهارت‌گسیخته قیمت اقلام خریدنی پروژه ناشی از افزایش نرخ ارز، تورم و از همه مهم‌تر تحریم‌ها و متعاقباً کسری نقدینگی پروژه و سهام‌داران.

◆ **در مجموع ارزیابی شما از چگونگی هماهنگی و همراهی مراجع دولتی و مالی و نیز اتاق بازرگانی در تصویب و اجرای طرح پایانه از ابتدا تاکنون چیست؟**
بر کسی پوشیده نیست که شرایط دشوار کنونی کشور

علی‌رغم
تکمیل سهم
سرمایه‌گذاری
سهامداران در
موعد زمانی
مقرر، تطویل
زمانی در دریافت
و کارسازی
تسهیلات ارزی
موجب طولانی‌تر
شدن فرایند
اجرایی پایانه
شده است.
گفتنی است
تسهیلات ریالی
مصوب نیز از این
قاعده مستثنی
نبوده، چنان‌که تا
تاریخ این گزارش
هنوز اعطایی
صورت نپذیرفته
است. بدیهی
است موارد فوق،
به خودی خود
موجب عدم
امکان تطابق
برنامه‌ریزی
و اجزای
فعالیت‌های
پیمانکاری
گردیده است،